

РЕШЕНИЕ

№ 24066

гр. София, 11.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав, в
публично заседание на 27.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **12908** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 - чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „МЪНИ ЛИЙЗ“ АД, ЕИК[ЕИК], срещу ЗАПОВЕД №5435/20.11.2024г. на председателя на Комисията за защита на потребителите (КЗП или Комисията). С оспорвания административен акт, на основание чл.68л, ал.1 във вр. с чл.68в и чл.68г, ал.1 от Закона за защита на потребителите (ЗЗПотр.) е забранено на „Мъни Лийз“ ЕАД да използва нелоялна търговска практика, а именно - да не посочва в договора за потребителски кредит по ясен и разбираем за потребителя начин годишния процент на разходите (ГПР), като посочва ГПР само с цифри, без да посочва ясно разписана методика за формиране на годишния процент на разходите по кредита, в т.ч. кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият.

Жалбоподателят претендира за недействителност на оспорвания административен акт, като постановен в противоречие с материалноправните норми. Сочи, че ГПР се изчислява по формула, установена в Закона за потребителския кредит (ЗПК), а не се определя от кредитора по негова преценка. Твърди, че понятието „методика“ се използва в чл.33а ЗПК и се отнася към хипотезата в която кредиторът прилага референтен лихвен процент за възнаградителна лихва по кредита, но е неотносимо към определянето на ГПР. Поддържа, че всеки кредитор сам определя методиката за формиране на лихвата, за разлика от ГПР който се изчислява по установения в закона начин. Изтъква, че „Мъни Лийз“ ЕАД е финансова, а не кредитна институция и в договорите си не прилага референтен лихвен процент, а единствено фиксирана лихва на годишна база. Сочи, че в процесния Индивидуален договор за заем с №10196713/29.02.2024г. (неправилно именуван в оспорвания акт като Договор за потребителски кредит) ГПР е изрично посочен след като е бил

изчислен електронно чрез системата за администриране на кредити по установената в закона формула. Оспорва изводите на административния орган, че в размера на ГПР е следвало да бъде включена неустойка, която заемополучателят би дължал при неизпълнение на задължение по договора. Чрез процесуалните си представители юрк. И. П. и адв. М. П. моли съда да отмени Заповед №5435/20.11.2024г. Не претендира за разноски. Доводи за незаконосъобразност на административния акт излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора. Ответникът – ПРЕДСЕДАТЕЛ на Комисията за защита на потребителите, редовно уведомен за образуваното съдебно производство, не се представлява по делото и не изразява становище по жалбата.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и писмените доказателства събрани по делото, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл.21, ал.1 АПК, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност. Подадена е в преклузивния срок за оспорване, от активно легитимирано лице – адресат на акта.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Като взе предвид изложените от жалбоподателя оплаквания и извърши проверка на административния акт на всички основания за законосъобразност, съдът обосновава следните изводи:

Заповед №5435/20.11.2024г. е издадена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, съгласно чл.68л, ал.1 ЗЗПотр.

Актът е в предвидената от закона форма и при издаването му не са допуснати нарушения на административнопроцесуалните правила, които да бъдат определени като съществени и които да мотивират неговата отмяна. Съдът споделя разбирането, че нарушението на административно-производствените правила е съществено само тогава, когато е повлияло или е могло да повлияе върху крайното решение по същество на административния орган.

В съответствие с чл.68л, ал.4 ЗЗПотр. административното производство е било образувано по повод на жалба на потребител с рег. №Ц-03-5785/18.06.2024г. Според изложеното в жалбата „Мъни Лийз“ ЕАД използва нелоялна търговска практика, изразяваща се в неправомерно начисляване на дължими суми, които надвишават законоустановения ГПР, както и в това кредитополучателите да се задължат със записи на заповеди за обезпечаване на задължения в размер който значително надвишава действително дължимото по договора за кредит. С жалбата КЗП е била сезирана и със сигнал за неравноправни клаузи в индивидуалния договор за заем, които водят до начисляване на дължими суми от кредитополучателя в по-висок размер от допустимия размер на ГПР.

За подадената жалба дружеството е било уведомено с писмо изх. №Ц-03-5785/27.08.2024г. като му е указано в 7-дневен срок от съобщението да представи информация и документи, изрично посочени в т.1 – т.4. Впоследствие, на 11.09.2024г. на търговеца е било изпратено ново писмо и поканен негов представител да се яви в офиса на КЗП в [населено място], за да представи становище по жалбата, информация и документите, изброени в т.1-т.4.

На 19.09.2024г. дружеството е представило в КЗП писмено становище по изложените в жалбата оплаквания и съответни документи свързани с Индивидуален договор за заем №10196713/29.02.2024г. за което е бил съставен Констативен протокол (КП).

Въз основа на доказателствата събрани в административното производство КЗП приема, че търговецът „Мъни Лийз“ ЕАД прилага нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68г, ал.1

33Потр. в противоречие с изискването за добросъвестност и професионална компетентност, като не посочва в договора за потребителски кредит по ясен и разбираем за потребителя начин ГПР, като изписва ГПР само с цифри, без да указва ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, включително кои точно компоненти са включени в него и как се формира същият. Обоснован е извод, че в договора за потребителски кредит с №10196713/29.02.2024г. посоченият от кредитора ГПР включва единствено договорената между страните възнаградителна лихва, но не включва вноса „неустойка“ с която реално кредитът се оскъпява и съответно се увеличава ГПР. Възприето е от Комисията, че в договора за потребителски кредит „Мъни Лийз“ ЕАД е посочило по-нисък от действителния ГПР, относим към евентуални условия, а не към реалните условия към момента на сключване на договора. Решението е обективизирано в Протокол №40/18.11.2024г.

Производството е приключило с постановяване на процесната Заповед №5435/20.11.2024г. на председателя на КЗП.

Настоящият решаващ състав приема, че оспорваният административен акт е издаден в противоречие с материалноправните норми и с целта на закона, формулирана в чл.68б 33П.

Легално определение за „търговска практика“ е дадено в §13, т.23 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Закона за защита на потребителите, съгласно която норма това е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите. С разпоредбата на чл.68в 33Потр. безусловно са забранени нелоялните търговски практики. Според определението на чл.68г, ал.1 33П – послужила като правно основание на оспорвания акт, нелоялна е търговска практика, свързана с предлагането на стоки или услуги, ако противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и ако променя или е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител, когато засяга или към когото е насочена, или на средния член от групата потребители, когато търговската практика е насочена към определена група потребители.

При това съдът намира, че от приетите и неоспорени по делото писмени доказателства не се установява да е налице съставът на нелоялна търговска практика по чл.68г, ал.1 33Потр., изразяваща се в непосочване в договора за потребителски кредит на ГПР по ясен и разбираем начин за потребителя, и без да е указана методиката за формирането му, включително да не е изрично посочено кои компоненти точно са включени в него и как се формира той.

Изискванията към договора за потребителския кредит (какъвто по същество е Индивидуалният договор за заем с №10196713/29.02.2024г.) са уредени в Закона за потребителския кредит, чиято цел, формулирана в чл.2 е осигуряване на защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, както и чрез насърчаване на отговорно поведение от страна на кредиторите при предоставяне на потребителски кредит. Според определението на чл.9, ал.1 ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. Страни по договора за потребителски кредит са потребителят и кредиторът. В чл.10, ал.1 ЗПК е предвидена писмена форма за действителност на договора за потребителския кредит. В чл.11, ал.1 ЗПК е установено минимално задължителното съдържание на договора за

потребителски кредит, включително: общия размер на кредита и условията за усвояването му (т.7); лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти (т.9); методиката за изчисляване на референтния лихвен процент съгласно чл.33а (т.9а); годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение №1 начин (т.10); условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването (т.11); лихвения процент, който се прилага при просрочени плащания, изчислен към момента на сключване на договора за кредит, начините за неговото променяне, както и стойността на всички разходи, които се дължат при неизпълнение на договора (т.15); предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските (т.16); наличието на нотариални и други такси, които са свързани с договора за кредит, ако има такива (т.17); обезпеченията, които потребителят е длъжен да предостави, ако има такива (т.18); изискуемите застраховки, ако има такива (т.19); наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл.29, ал.4 и ал.6, както и за размера на лихвения процент на ден (т.20); информация за правата на потребителя, произтичащи от чл.27 и чл.28, както и условията за упражняване на тези права (т.21); правото на предсрочно погасяване на кредита, реда за неговото осъществяване и когато е необходимо, информация за правото на кредитора на обезщетение в случаите по чл.32, както и начина за неговото изчисляване (т.22); реда за прекратяване на договора за кредит (т.23).

В случая не се спори, че формално договорът за заем с №10196713/29.02.2024г., по повод на който е било образувано административното производство, има минимално установеното от закона съдържание. Спорни по делото са въпросите било ли е задължено „Мъни Лийз“ ЕАД, в качеството му на кредитор (заемодател) да: а) определи ГПР като включи в него неустойката, предвидена в чл.11, ал.4 от договора и б) посочи в договора ясно разписана методика за формиране на годишния процент на разходите по кредита. Отговорът и на двата релевантни за спора въпроси е отрицателен. Дефиницията за „годишен процент на разходите“ по договор за потребителски кредит, начинът на изчисляването му, включително компонентите от които последният се определя, са нормативно установени в ЗПК, Глава пета. Според определението на чл.19, ал.1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя (§1, т.1 ДР), настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В ал.2 на чл.19 ЗПК императивно е установено, че ГПР се изчислява по формула съгласно приложение №1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. Законът – чл.19, ал.3, изрично и изчерпателно установява кои разходи не се включват при изчисляване на ГПР, като според т.1 това са разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията по договора за потребителския кредит. Именно такъв разход е неустойката, предвидена в чл.11, ал.4 от Индивидуалния договор за заем с

№10196713/29.02.2024г. и следователно правилно не е била включена от заеодателя при определяне на ГПР. Съгласно приложимата норма на чл.92, ал.1 от Закона за задълженията и договорите неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват.

В противоречие с приложимия материален закон е и изводът на Комисията, че кредиторът, какъвто в случая е „Мъни Лийз“ ЕАД, е следвало да посочи в индивидуалния договор с потребителя (заемател) ясно разписана методика за формиране на годишния процент на разходите по кредита. Такова изискване към съдържанието на договора за потребителския кредит приложимият закон не поставя, защото ГПР не се определя по методика, а се изчислява по формула, установена в самия закон – Приложение №1 към чл.19, ал.2 ЗПК. Действително законът в чл.11, ал.1, т.9а предвижда като елемент от съдържанието на договора за потребителски кредит методика, но тя е за изчисляване на референтен лихвен процент съгласно чл.33а което не е еднозначно с ГПР.

От приетия по делото договор за заем с №10196713/29.02.2024г. е видно, че клаузите в него по които са се споразумели заеодателят и заемателят са ясни и разбираеми. Съдът приема, че при сключването на този договор жалбоподателят не е нарушил изискването за добросъвестност и професионална компетентност, съгласно §1, т.28 ДР 33Потр. и следователно търговската практика от страна на дружеството не е нелоялна по смисъла на чл.68г., ал.1 33Потр.

Като е стигнал до обратния извод ответникът е постановил един незаконосъобразен административен акт, който следва да бъде отменен.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, Второ отделение, 25^{-ти} състав

РЕШИ

ОТМЕНЯ ЗАПОВЕД №5435/20.11.2024г. на председателя на Комисията за защита на потребителите.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова